

**Аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток
легких вагових категорій**

Бойченко Н.В.¹, Четров І.І.², Пирог Ю.А.³, Алексєєв А.Ф.¹
Харківська державна академія фізичної культури¹
Національний університет «Одеська юридична академія»²
Дніпропетровський фаховий коледж спорту³

Анотація. **Мета:** здійснити аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій. **Матеріал і методи.** Під час роботи для вирішення поставлених завдань застосовувалися наступні методи дослідження: аналіз і узагальнення науково-методичної літератури; хронометрування; аналіз протоколів і відеозаписів фінальних сутичок висококваліфікованих дзюдоїсток; методи математичної статистики. Було проаналізовано 24 фінальні сутички дзюдоїсток вагових категорій 48 кг (12 сутичок) та 52 кг (12 сутичок) під час проведення Paris Grand Slam 2020, Dusseldorf Grand Slam 2020, Osaka Grand Slam 2019, Abu Dhabi Grand Slam 2019. **Результати:** у медальному заліку спортсменок легких вагових категорій лідерами є такі країни як Японія, Франція, Україна, Косово. Явним лідером виявилась Японія, яка має в своєму арсеналі 10 медалей: дві золотих, три срібла та п'ять бронзових. Аналіз технічних дій висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій дозволив виявити загальну кількість дій та їх результативність. Так, в ваговій категорії до 48 кг спортсменки виконали 94 технічні дії, серед яких 76 (81 %) в стійці та 18 (19 %) в положенні партер та лежачи. Результативними виявились 11 з 76 технічних дій в стійці та 4 з 18 в положенні партер та лежачи. У ваговій категорії до 52 кг виконано рівно 100 технічних дій, серед яких 85 (85 %) в стійці і 15 (15 %) в положенні партер та лежачи. Результативними виявились 9 з 85 технічних дій в стійці та 2 з 15 в положенні партер та лежачи. Проаналізовано основні технічні дії, які найчастіше застосовуються спортсменками. У спортсменок вагової категорії до 48 кг це: кидок через спину з колін (24 %), зачіп зсередини під різнойменну ногу (17 %), зачіп зовні під однойменну ногу (11 %), передня підніжка (10 %), переверти (50 %), утримання (33 %). У вагової категорії до 52 кг найбільш часто виконували такі технічні дії: кидок через спину з колін (21 %), підхват під одну ногу (20 %), зачіп зовні під однойменну ногу (11 %), зачіп зсередини під різнойменну ногу (10 %), переверти (67 %), утримання (27 %). **Висновки.** Підтверджено, що явним лідером в легких вагових категоріях серед жінок є Японія. Аналіз загальної кількості технічних дій спортсменок та їх результативності підтверджують статистику, що в дзюдо боротьба в основному відбувається в положенні стійка. Спортсменками двох вагових категорій найбільше застосовувались такі технічні дії в: кидок через спину з колін, зачіп зовні під однойменну ногу, зачіп зсередини під різнойменну ногу, переверти, утримання.

Ключові слова: дзюдо, спортсменки, змагальна діяльність, показники, висококваліфіковані, легкі вагові категорії.

Вступ. Аналіз змагальної діяльності дає можливість не тільки проаналізувати певні показники спортсменів він робиться з метою своєчасного корегування тренувального процесу і націлений на виявлення перспектив подальшої роботи.

Аналіз і узагальнення науково-методичної літератури з дзюдо показав, що більшість авторів займались вивченням та аналізом змагальної і тренувальної діяльності дзюдоїстів високої кваліфікації на різних етапах підготовки (Ананченко, &

Гринь, 2006; Манукян, 2019; Соловей, & Мартин, 2001).

Також, широко досліджувався процес оптимізації техніко-тактичної підготовки дзюдоїстів на основі аналізу модельних характеристик змагальної діяльності (Алексєєв, Ананченко, & Бойченко, 2014; Ананченко, & Серєда, 2008).

Аспекти становлення та розвитку жіночого дзюдо привертає увагу багатьох дослідників (Шамардина, & Саварець, 2011). Аналіз і узагальнення науково-методичної літератури показав, що більш широко в жіночому дзюдо вивчались особливості фізичної підготовки та роботоздатності (Бойченко, & Голубничій, 2016; Чистякова, 2014), досліджувався тренувальний процес та особливості індивідуалізації техніко-тактичної підготовки кваліфікованих дзюдоїсток (Саварець, 2009; Шишлова, 2011), аналізувалась будова тіла дзюдоїсток (Ягелло, & Волович, 2009), досить широко вивчалась специфіка боротьби висококваліфікованих дзюдоїсток різних стилів ведення сутички (Загура, 2009; Коробейников, Коробейникова, & Дакал, 2015; Черняк, 2011).

Аналіз також виявив, що дослідження показників змагальної діяльності дзюдоїсток високої кваліфікації по ваговим категоріям проводилось у спортсменок до 57 кг (Мельник, Мельник, Стицун, & Стыцун, 2017). Таким чином, дослідження в легких вагових категоріях є досить актуальним напрямком в сучасному дзюдо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами. Дослідження проводилося відповідно до теми науково-дослідної роботи ХДАФК «Психо-сенсорна регуляція рухової діяльності спортсменів ситуативних видів спорту» (номер державної реєстрації 0116U008943).

Мета дослідження – здійснити аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати результати виступів спортсменок у медальному заліку в легких вагових категоріях.

2. Дослідити показники змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій.

Матеріали та методи дослідження. Під час роботи застосовувалися наступні методи дослідження: аналіз і узагальнення науково-методичної літератури; хронометрування; аналіз протоколів і відеозаписів фінальних сутичок висококваліфікованих дзюдоїсток; методи математичної статистики. Було проаналізовано 24 фінальні сутички дзюдоїсток вагових категорій до 48 кг (12 сутичок) та до 52 кг (12 сутичок) під час проведення Paris Grand Slam 2020, Dusseldorf Grand Slam 2020, Osaka Grand Slam 2019, Abu Dhabi Grand Slam 2019. Фіксувались наступні показники: медальний залік країн-учасниць; сутички які закінчились у відведений час (4 хв.), достроково, додатковий час (кількість); реальні спроби виконати прийом спортсменками (кількість); технічні дії, які були оцінені судьями (кількість). Вираховувався відсоток від загальної кількості сутичок та технічних дій.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз результатів виступів спортсменок легких вагових категорій у медальному заліку на Paris Grand Slam 2020, Dusseldorf Grand Slam 2020, Osaka Grand Slam 2019, Abu Dhabi Grand Slam 2019 (24 фінальні сутички) представлений в таблиці 1.

У медальному заліку спортсменок лідерами є такі країни як Японія, Франція, Україна, Косово. Японія має в своєму арсеналі 10 медалей: дві золотих, три срібла та п'ять бронзових. Франція в заліку має 4 медалі: дві золотих, одне срібло та одну бронзу. Україна та Косово по дві золоті медалі. Дані таблиці підтверджують, що явним лідером в легких вагових категоріях серед жінок є Японія.

Медальний залік дзюдоїсток легких вагових категорій на Paris Grand Slam 2020, Dusseldorf Grand Slam 2020, Osaka Grand Slam 2019 (24 фінальні сутички)

Країна	Paris Grand Slam 2020		Dusseldorf Grand Slam 2020		Osaka Grand Slam 2019		Abu Dhabi Grand Slam 2019		Загальна кількість медалей
	Зайняте місце		Зайняте місце		Зайняте місце		Зайняте місце		
	до 48 кг	до 52 кг	до 48 кг	до 52 кг	до 48 кг	до 52 кг	до 48 кг	до 52 кг	
Японія	2	3	2	1	3, 3, 1	3, 3, 2			10
Франція	3		1	2		1			4
Україна	1						1		2
Косово		1						1	2
Італія		2						2	2
Іспанія			3		2				2
Монголія	3			3					2
Словенія							2		1
Бразилія		3							1
Росія			3						1
США				3					1
Німеччина							3		1
Португалія							3		1
Корея								3	1
Великобританія								3	1

Аналіз тривалості змагальних сутичок висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій показує, що 50 % сутичок в ваговій категорії до 48 кг закінчилися достроково, 33 % - у відведений час та 17 % - закінчилися у додатковий час (табл. 2). У ваговій категорії до 52 кг 42 % сутичок

закінчилися у додатковий час, 33 % - достроково та 25 % - у відведений час. Такий відсоток можна пояснити тим, що спортсменки найлегшої вагової категорії до 48 кг більш швидко виконують технічні дії під час сутички, тим самим швидше досягаючи результату.

Таблиця 2

Аналіз тривалості сутичок висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій (24 фінальні сутички)

Показники	Кількість сутичок	% від загальної кількості сутичок	Кількість сутичок	% від загальної кількості сутичок
	до 48 кг		до 52 кг	
Сутички, які закінчилися у відведений час	4	33	3	25
Сутички, які закінчилися достроково	6	50	4	33
Сутички, які закінчилися у додатковий час	2	17	5	42

Аналіз оцінки технічних дій суддями висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій показав, що у ваговій категорії до 48 кг спортсменками були отримані: 4 - чисті перемоги; 10 - пів перемог; 2 - перемоги за дискваліфікацією суперниці (табл. 3). У Ваговій категорії до 52 кг: 4 - чисті перемоги; 7 - пів перемог; 3

- перемоги за дискваліфікацією суперниці. При чому, чиста перемога спортсменками двох вагових категорій в основному здобувалась на перших хвилинах сутички, або в додатковий час. Оцінка пів перемоги - на протязі всієї сутички. Перемога за дискваліфікацією суперниці - на останніх хвилинах та в додатковий час.

Таблиця 3

Аналіз оцінки технічних дій судьями висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій (24 фінальні сутички)

Оцінка технічних дій / кількість	До 48 кг					До 52 кг						
	Хвилина сутички				Додатковий Час	Всього	Хвилина сутички				Додатковий час	Всього
	1	2	3	4			1	2	3	4		
Чиста перемога	3			1		4	1	1			2	4
Пів перемоги	1	2	3	3		10	2		1	1	3	7
Перемога за дискваліфікацією суперниці					2	2				2	1	3

Аналіз технічних дій висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій дозволив виявити загальну кількість дій та їх результативність (табл. 4). Так, в ваговій категорії до 48 кг спортсменки виконали 94 технічні дії, серед

яких 76 (81 %) в стійці та 18 (19 %) в положенні партер та лежачи. Результативними виявились 11 з 76 технічних дій в стійці та 4 з 18 в положенні партер та лежачи.

Таблиця 4

Аналіз технічних дій висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій (24 фінальні сутички)

Технічна дія	до 48 кг			до 52 кг		
	Кількість реальних спроб	Кількість оцінених судьями	% від загальної кількості т/д	Кількість реальних спроб	Кількість оцінених судьями	% від загальної кількості т/д
Стойка (кидки)						
Через спину з колін	18	1	24	18	1	21
Підхватом під одну	5	1	7	17	1	20
Зачіп зсередини під р/н	13	-	17	8	1	10
Зачіп зовні під о/н	8	1	11	9	-	11
Зачіп зсередини під о/н	-	-	-	2	1	2
Через плечі	3	3	4	4	2	5
З упором стопи в живіт	4	2	5	1	-	1
З упором гомілки в стегно	6	1	8	1	-	1
Через спину	1	-	1	8	-	10
Задня підніжка	1	-	1	4	-	5
Передня підніжка	8	1	10	1	-	1
Передня підніжка з коліна	5	-	7	1	-	1
Підсікання зовні під о/н	-	-	-	2	-	2
Підсікання зовні під р/н	1	-	1	4	1	5
Підсікання зсередини під о/н	2	1	3	2	-	2
Посадка	-	-	-	2	2	2
Через стегно	-	-	-	1	-	1
Прогин	1	-	1	-	-	-
Всього стійка	76	11	100	85	9	100
Партер, положення лежачи						
Переворот	9		50	10		67
Больові	2	1	11	1	-	6
Утримання	6	3	33	4	2	27
Удушливі	1	-	6	-	-	-
Всього партер, положення лежачи	18	4	100	15	2	100
Всього разом	94	15		100	11	

Примітка: т/д – технічних дій; о/н – однойменну ногу; р/н – різнойменну ногу

Аналогічна ситуація у ваговій категорії до 52 кг. Спортсменками виконано рівно 100 технічних дій, серед яких 85 (85 %) в стійці і 15 (15 %) в положенні партер та лежачи. Результативними виявились 9 з 85 технічних дій в стійці та 2 з 15 в положенні партер та лежачи. Дані підтверджують статистику, що в дзюдо боротьба в основному відбувається в положенні стійка.

Також, аналіз дозволив виділити основні технічні дії, які найчастіше застосовуються спортсменками в стійці, положенні партер та лежачи. Так, у спортсменок вагової категорії до 48 кг це: кидок через спину з колін (24 %), зачіп зсередини під різнойменну ногу (17 %), зачіп зовні під однойменну ногу (11 %), передня підніжка (10 %), переверти (50 %), утримання (33 %). У ваговій категорії до 52 кг найбільш часто виконували такі технічні дії: кидок через спину з колін (21 %), підхватом під одну ногу (20 %), зачіп зовні під однойменну ногу (11 %), зачіп зсередини під різнойменну ногу (10 %), переверти (67 %), утримання (27 %).

Більш детальний аналіз показав, що спортсменками двох вагових категорій найбільше застосовувались такі технічні дії в стійці: кидок через спину з колін, зачіп зовні під однойменну ногу, зачіп зсередини під різнойменну ногу. Але, не зважаючи на велику кількість реальних спроб виконати ці технічні дії їх результативність досить мала. Це пояснюється тим, що дані прийоми являються базовими та найбільш поширеними. Велика кількість навчально-тренувального часу відводиться на вдосконалення даних базових прийомів, тому виконати їх в реальній сутичці досить важко. Також аналіз виявив технічні дії, які не зважаючи на малу кількість спроб відрізнялись успішною реалізацією: кидок через плечі, з упором стопи в живіт та посадка. Результативність кидку через плечі можна пояснити тим, що даний прийом менш поширений серед жінок. Кидку посадка тим, що він використовувався як контрприйом. А кидок з упором стопи в живіт являється одним з найбільш ефективних кидків.

В положенні партер та лежачи спортсменками двох вагових категорій найбільше застосовувались такі технічні дії: переверти та утримання. Найбільш результативними є утримання. Але, хочеться зауважити, що переверти не оцінюються суддями, а є підготовчою дією до виконання утримання, удушливого та больового прийому, які в свою чергу можуть бути оцінені.

Висновки.

Аналіз результатів виступів спортсменок легких вагових категорій у медальному заліку підтверджує, що явним лідером в легких вагових категоріях серед жінок є Японія.

Аналіз оцінки технічних дій суддями висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій показав, що чиста перемога спортсменками в основному здобувалась на перших хвиликах сутички, або в додатковий час. Оцінка пів перемоги - на протязі всієї сутички. Перемога за дискваліфікацією суперниці - на останніх хвиликах та в додатковий час. Аналіз загальної кількості технічних дій спортсменок та їх результативності підтверджують статистику, що в дзюдо боротьба в основному відбувається в положенні стійка. Більш детальний аналіз показав, що спортсменками двох вагових категорій найбільше застосовувались такі технічні дії: кидок через спину з колін, зачіп зовні під однойменну ногу, зачіп зсередини під різнойменну ногу, переверти, утримання.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку будуть спрямовані на аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток середніх вагових категорій.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Алексеев, А. Ф., Ананченко, К. В., & Бойченко, Н. В. (2014). *Теорія та методика викладання дзюдо та самбо: навч. посіб. для студентів 3 курсу (за кредитно-модульною системою)*. ХДАФК, Харків.
- Ананченко, К. В., & Гринь, Л. В. (2006). Анализ соревновательной и тренировочной деятельности дзюдоистов высокой квалификации на этапе специализированной базовой подготовки. *Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*, 4-13.
- Ананченко, К. В., & Середа, В. В. (2008). Технічна підготовка юних дзюдоїстів на основі аналізу модельних характеристик. *Teoriâ ta Metodika Fizičnogo Vihovannâ*, (8), 47-49.
- Бойченко, Н. В., & Голубничій, Р. В. (2016). Особливості фізичної підготовки спортсменок, що займаються дзюдо. *Єдиноборства*, 11-13.
- Загура, Ф. (2009). Специфіка боротьби кваліфікованих дзюдоїсток різних манер ведення сутички. *Молода спортивна наука України*, Т.1, 104-108.
- Коробейников, Г., Коробейникова, Л., & Дакал, Н. (2015). Когнітивні функції і стилі ведення поєдинку у висококваліфікованих дзю-доїсток. *Фізична активність, здоров'я і спорт*, (1 (19)), 31-37.
- Манукян, Г. М. (2019). *Оптимізація процесу техніко-тактичної підготовки дзюдоїстів з урахуванням змагальної діяльності*. Кваліфікаційна робота бакалавра. Суми, Україна.
- Мельник, В., Мельник, В., Стишун, І., & Стыцун, І. (2017). Особливості змагальної діяльності дзюдоїсток високої кваліфікації вагової категорії до 57 кг. *Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування*, 36-38.
- Саварець, Д. (2009). Характеристика тренувального процесу жінок, що займаються боротьбою дзюдо. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (2-3), 149-152.
- Соловей, А. В., & Мартин, В. Д. (2001). Аналіз змагальних технічних дій дзюдоїстів вищої кваліфікації. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, (18), 47-50.
- Черняк, М. (2011). Особливості визначення манер ведення сутичок у жіночому дзюдо і їх вплив на ефективність та результативність змагальної діяльності. *Молода наука*, Т 2, 345.
- Чистякова, М. О. (2014). *Побудова тренувального процесу, спрямованого на підвищення спеціальної роботоздатності спортсменок високої кваліфікації, які спеціалізуються у дзюдо (Автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту)*. Київ, Україна.
- Шамардина, Г., & Саварець, Д. (2011). Исторические аспекты становления и развития женского дзюдо. *Молода спортивна наука України*, Т.1, 361-366.
- Шишлова, Д. В. (2011). Индивидуализация технико-тактической подготовки квалифицированных дзюдоисток. *Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, (10), 105-109.
- Ягелло, В., & Волович, Я. (2009). Строение тела представительниц сборной молодёжной команды Польши по дзюдо. *Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, (12). 196-201.

Стаття надійшла до редакції: 08.04.2020 р.

Опубліковано: 01.06.2020 р.

Аннотація. Бойченко Н. В., Чертов И. И., Пирог Ю. А., Алексеев А. Ф. **Анализ соревновательной деятельности высококвалифицированных дзюдоисток легких весовых категорий.** *Цель:* провести анализ показателей соревновательной деятельности высококвалифицированных дзюдоисток легких весовых категорий. **Материал и методы.** Во время работы для решения поставленных задач применялись следующие методы исследования: анализ и обобщение научно-методической литературы; хронометрирование;

анализ протоколов и видеозаписей финальных схваток высококвалифицированных дзюдоисток; методы математической статистики. Было проанализировано 24 финальные схватки дзюдоисток весовых категорий 48 кг (12 схваток) и 52 кг (12 схваток) во время проведения Paris Grand Slam 2020, Dusseldorf Grand Slam 2020, Osaka Grand Slam 2019, Abu Dhabi Grand Slam 2019. **Результаты:** в медальном зачете спортсменок легких весовых категорий лидерами являются такие страны как Япония, Франция, Украина, Косово. Явным лидером оказалась Япония, которая имеет в своем арсенале 10 медалей: две золотых, три серебра и пять бронзовых. Анализ технических действий высококвалифицированных дзюдоисток легких весовых категорий позволил выявить общее количество действий и их результативность. Так, в весовой категории до 48 кг спортсменки выполнили 94 технических действий, среди которых 76 (81 %) в стойке и 18 (19%) в положении партер и лежа. Результативными оказались 11 из 76 технических действий в стойке и 4 из 18 в положении партер и лежа. В весовой категории до 52 кг выполнен ровно 100 технических действий, среди которых 85 (85 %) в стойке и 15 (15 %) в положении партер и лежа. Результативными оказались 9 из 85 технических действий в стойке и 2 из 15 в положении партер и лежа. Проанализированы основные технические действия, которые чаще всего применяются спортсменками. У спортсменок весовой категории до 48 кг это: бросок через спину с колен (24 %), зацеп изнутри под разноименную ногу (17 %), зацеп снаружи под одноименную ногу (11 %), передняя подножка (10 %), перевороты (50 %), удержания (33 %). В весовой категории до 52 кг наиболее часто выполняли такие технические действия: бросок через спину с колен (21 %), подхват под одну ногу (20 %), зацеп снаружи под одноименную ногу (11 %), зацеп изнутри под разноименную ногу (10 %), перевороты (67 %), удержания (27 %). **Выводы.** Подтверждено, что явным лидером в легких весовых категориях среди женщин является Япония. Анализ общего количества технических действий спортсменок и их результативности подтверждают статистику, в дзюдо борьба в основном происходит в положении стойка. Спортсменками двух весовых категорий больше применялись такие технические действия как: бросок через спину с колен, зацеп снаружи под одноименную ногу, зацеп изнутри под разноименную ногу, перевороты, удержания.

Ключевые слова: дзюдо, спортсменки, соревновательная деятельность, показатели, высококвалифицированные, легкие весовые категории.

Abstract. Boychenko N., Chertov I., Pyroh Y., Aleksieiev A. Analysis of the competitive activity of highly qualified judokas of light weight categories. Purpose: to analyze the indicators of competitive activity of highly qualified judokas of light weight categories. **Material and methods.** During work, the following research methods were used to solve the assigned tasks: analysis and generalization of scientific and methodological literature; timekeeping; analysis of protocols and videos of the final fights of highly qualified judokas; methods of mathematical statistics. We analyzed 24 final bouts of judo wrestlers in the 48 kg (12 duel) and 52 kg (12 duel) weight categories during the Paris Grand Slam 2020, Dusseldorf Grand Slam 2020, Osaka Grand Slam 2019, Abu Dhabi Grand Slam 2019. **Results:** in the medal standings athletes of light weight categories, the leaders are countries such as Japan, France, Ukraine, Kosovo. The clear leader was Japan, which has 10 medals in its arsenal: two gold, three silver and five bronze. Analysis of the technical actions of highly qualified judokas of light weight categories revealed the total number of actions and their effectiveness. So, in the weight category up to 48 kg, athletes performed 94 technical actions, among which 76 (81 %) in the stance and 18 (19 %) in the position of the stalls and lying down. The result was 11 of 76 technical actions in the rack and 4 of 18 in the position of the stalls and lying down. In the weight category up to 52 kg, exactly 100 technical actions were performed, among which 85 (85 %) in the rack and 15 (15 %) in the position of the stalls and lying down. Effective were 9 of 85 technical actions in the rack and 2 of 15 in the position of the stalls and lying down. The main technical actions that are most often used by athletes are analyzed. For athletes in the weight category up to 48 kg, these are: a throw through the back from the knees (24

%), a hook from the inside under the opposite foot (17 %), a hook outside the foot of the same name (11 %), front footrest (10 %), coups (50 %), opponent holding (33 %). In the weight category up to 52 kg, the following technical actions were most often performed: throw through the back from the knees (21 %), grab under one leg (20 %), hook on the outside under the same foot (11 %), hook on the inside under the opposite foot (10 %), coups (67 %), opponent holding (27 %). **Conclusions.** It is confirmed that Japan is the clear leader in the light weight categories among women. Analysis of the total number of technical actions of athletes and their performance is confirmed by statistics; in judo, wrestling mainly occurs in the stance position. Athletes of two weight categories more used such technical actions as: throwing through the back from the knees, a hook from the outside under the same foot, a hook from the inside under the opposite foot, coups, opponent holding.

Keywords: judo, athletes, competitive activity, indicators, highly qualified, light weight categories.

References

- Aleksjejev, A. F., Ananchenko, K. V., & Boychenko, N. V. (2014). *Teorija ta metodyka vykladannja dzjudo ta sambo: navch. posib. dlja studentiv 3 kursu (za kredytno-modul'noju systemoju)*. HDAFK, Xarkiv.
- Ananchenko, K. V., & Grin', L. V. (2006). Analiz sorevnovatel'noj i trenirovočnoj dejatel'nosti dzjudoistov vysokoj kvalifikacii na jetape specializirovannoju bazovoj podgotovki. *Pedagogika, psihologija ta med-biol. probl. fiz. viovannja i sportu*, 4-13.
- Ananchenko, K. V., & Sereda, V. V. (2008). Tehnichna pidgotovka junyh dzjudoi'stiv na osnovi analizu model'nyh harakterystyk. *Teoriâ ta Metodika Fizičnogo Viovannâ*, (8), 47-49.
- Boychenko, N. V., & Golubnychij, R. V. (2016). Osoblyvosti fizyčnoj pidgotovky sportsmenok, shho zajmajut'sja dzjudo. *Jedynoborstva*, 11-13.
- Zagura, F. (2009). Specyfika borot'by kvalifikovanyh dzjudoi'stok riznyh maner vedennja sutyckky. *Moloda sportyvna nauka Ukraïny*, T.1, 104-108.
- Korobejnykov, G., Korobejnykova, L., & Dakal, N. (2015). Kognityvni funkcii' i styli vedennja pojedynku u vysokokvalifikovanyh dzju-doi'stok. *Fizyčna aktyvnist', zdorov'ja i sport*, (1(19)), 31-37.
- Manukjan, G. M. (2019). *Optyimizacija procesu tehniko-taktyčnoj pidgotovky dzjudoi'stiv z urahuvannjam zmagal'noi' dijal'nosti. Kvalifikacijna robota bakalavra*. Sumy, Ukraïna.
- Mel'nyk, V., Mel'nyk, V., Stycun, I., & Stycun, Y. (2017). Osoblyvosti zmagal'noi' dijal'nosti dzjudoi'stok vysokoi' kvalifikacii' vagovoi' kategorii' do 57 kg. *Aktual'ni problemy fizyčnogo vyhovannja ta metodyky sportyvnoho trenuvannja*, 36-38.
- Savarec', D. (2009). Harakterystyka trenoval'nogo procesu zhinok, shho zajmajut'sja borot'boju dzjudo. *Sportyvnyj visnyk Prydniprov'ja*, (2-3), 149-152.
- Solovej, A. V., & Martyn, V. D. (2001). Analiz zmagal'nyh tehnichnyh dij dzjudoi'stiv vyshhoi' kvalifikacii'. *Pedagogika, psihologija ta medyko-biologichni problemy fizyčnogo vyhovannja i sportu*, (18), 47-50.
- Chernjak, M. (2011). Osoblyvosti vyznachennja maner vedennja sutyckok u zhinochomu dzjudo i i'h vplyv na efektyvnist' ta rezul'tatyvnist' zmagal'noi' dijal'nosti. *Moloda nauka*, T 2, 345.
- Chystjakova, M. O. (2014). *Pobudova trenoval'nogo procesu, sprjamovanogo na pidvyshhennja special'noi' robozdatnosti sportsmenok vysokoi' kvalifikacii', jaki specializujut'sja u dzjudo (Avtoref. dys. ... kand. nauk z fiz. vyh. i sportu)*. Kyi'v, Ukraïna.
- Shamardina, G., & Savarec, D. (2011). Istoricheskie aspekty stanovlenija i razvitija zhenskogo dzjudo. *Moloda sportyvna nauka Ukraïni*, T.1, 361-366.
- Shishlova, D. V. (2011). Individualizacija tehniko-takticheskoj podgotovki kvalificirovanyh dzjudoi'stok. *Pedagogika, psihologija i mediko-biologicheskie problemy fizyčeskogo vospitannja i sporta*, (10), 105-109.
- Jagello, V., & Volovich, Ja. (2009). Stroenie tela predstavitel'nic sbornoj molodjozhnoj komandy Pol'shi po dzjudo. *Pedagogika, psihologija i mediko-biologicheskie problemy fizyčeskogo*

vospitaniya i sporta, (12). 196-201.

Відомості про авторів:

Бойченко Наталя Валентинівна: к.фіз.вих., доцент; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

Бойченко Наталья Валентиновна: к.физ.восп., доцент; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Natalia Boychenko: PhD (Physical Education and Sport), Associate Professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkovskaya st., 99, Kharkov, 61058, Ukraine.

<http://orcid.org/0000-0003-4821-5900>

E-mail: natalya-meg@ukr.net

Чертов Иван Иванович: доцент кафедри фізичного виховання; Національний університет «Одеська юридична академія»: вул. Піонерська, 9, м. Одеса, 65009, Україна.

Чертов Иван Иванович: доцент кафедры физического воспитания; Национальный университет «Одесская юридическая академия»: ул. Пионерская, 9, г. Одесса, 65009, Украина.

Ivan Chertov: Associate Professor of the Department of Physical Education; National University of «Odessa Law Academy»: str. Pionerskaya, 9, Odessa, 65009, Ukraine.

<http://orcid.org/0000-0002-8881-9269>

E-mail: chertov_ivan@ukr.net

Пирог Юрий Анатолійович: вчитель зі спорту; Дніпропетровський фаховий коледж спорту: вул. Гладкова, 39, м. Дніпро, 49033, Україна.

Пирог Юрий Анатольевич: учитель по спорту; Днепропетровский профессиональный колледж спорта: ул. Гладкова, 39, г. Днепр, 49033, Украина.

Yurii Pyroh: sports teacher; Dnepropetrovsk professional college of sports: st. Gladkova, 39, Dnipro, 49033, Ukraine.

<http://orcid.org/0000-0001-9904-6268>

E-mail: yura04031991@gmail.com

Алексеев Анатолий Федотович: професор; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

Алексеев Анатолий Федотович: профессор; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Anatoly Aleksieiev: professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkovskaya st., 99, Kharkov, 61058, Ukraine.

<http://orcid.org/0000-0002-9311-2858>

E-mail: af.aleks38@gmail.com